

LO II HISTORIA 2 godz. 06.03.2021

1Temat: WYPRAWY KRZYŻOWE

1. Geneza Krucjat.

a. sytuacja na Bliskim Wschodzie:

- agresywna polityka Turków seldżuckich,
- zagrożenie Bizancjum – konieczność obrony chrześcijaństwa przed ekspansją islamską.

b. krucjaty jako sposób podwyższenia autorytetu Kościoła podczas walki z papieżem o inwestyturę – idea świętej wojny.

c. motywacje uczestników krucjat:

- nadzieja na zdobycie nowych ziem i bogatych łupów wojennych,
- obietnica zbawienia – odpust dla uczestników krucjaty.

2. Pierwsze krucjaty:

a. apel papieża Urbana II na synodzie w Clermont – 1095 r.

b. krucjata „ludowa” – 1096 r.

b. pierwsza krucjata rycerska (1096-1099 r.):

- udział 40-60 tys. rycerzy pod przywództwem między innymi: Gotfryda de Bouillon,
- pierwsze sukcesy i utworzenie państw krzyżowców: hrabstwa Edessy, księstwa Antiochii i księstwo Trypolisu,

c. zdobycie Jerozolimy – 1099 r.

d. utworzenie Królestwa Jerozolimskiego.

3. Powstanie zakonów rycerskich:

a. templariusze – 1118 r. (lub 1119 r.),

b. joannici – 1154,

c. Krzyżacy – 1190 r.

d. zasady: – podlegały wyłącznie papieżowi,

- bracia składali zwykle śluby zakonne oraz walkę z niewiernymi

4. Walki w obronie Ziemi Świętej

a. druga krucjata (1147-1149 r.)

- sukcesy zjednoczonych przez sułtana Saladyna Turków i Arabów,
- utrata Jerozolimy przez krzyżowców – 1187 r.,
- w rękach krzyżowców pozostały tylko Tyr, Trypolis oraz Antiochia

5. Trzecia krucjata (1189-1192 r.)

a. udział władców: – cesarza Fryderyka II Barbarossy, – króla Anglii Ryszarda Lwie Serce,

– króla Francji Filipa II August

b. zdobycie Akki

6. Czwarta krucjata (1202-1205 r.)

a. współudział papieża Innocentego w organizacji krucjaty,

b. finansowy udział Wenecji w zorganizowaniu wyprawy,

c. włączenie się krzyżowców w walkę o panowanie nad Bizancjum,

d. zdobycie Bizancjum przez Krzyżowców,

e. utworzenie Cesarstwa Łacińskiego (1204-1261 r.): – cesarzem Baldwin hrabia Flandrii,

– Wenecjanie otrzymali część Konstantynopola, część Peloponezu i Wyspy Jońskie

7. Ostatnie krucjaty

a. piąta krucjata (1217 -1221 r.) - wyprawa cesarza Fryderyka II (1228-1229 r), dzięki zabiegom dyplomatycznym Fryderyka II krzyżowcy na krótko odzyskali Jerozolimę (do 1244r)

- b. krucjaty króla Francji Ludwika IX Świętego
 - szósta wyprawa (1248-1254 r.)
 - siódma krucjata (1270 r.)
- c. 1292 r. – upadek Akki – ostatniej twierdzy krzyżowców w Ziemi Świętej.

8. Skutki wypraw krzyżowych

1. Fiasko polityczne wypraw:
 - a. papieżstwo nie osiągnęło podstawowych celów,
 - b. rozbito cesarstwo bizantyjskie,
 - c. śmierć tysięcy ludzi.
2. Ożywienie gospodarcze: – rozwój handlu, – wzrost znaczenia pieniądza w obrocie handlowym – handel lewantyński, – rozwój kredytu.
3. Rozbudowa przemysłu stocznioowego.
4. Przenikanie się wpływów trzech cywilizacji: łacińskiej, greckiej i arabskiej.
5. Wzrost znaczenia Kościoła i zwiększenie się intensywności życia religijnego.

2 TEMAT: NAJAZDY MONGOLSKIE

I. Narodziny potęgi mongolskiej

1. Zjednoczenie plemion mongolskich

- a. plemiona mongolskie: – Tatarzy, – Merkici, – Kereici
- b. społeczeństwo i gospodarka mongolska:
 - organizacja społeczna oparta na plemionach składających się z patriarchalnych rodów,
 - władza sprawowana przez **chanów**,
 - **koczowniczy** tryb życia
 - utrzymywali się z pasterstwa, myślistwa i łupieżczych wojen,
 - religią mongolską był szamanizm.

2. Działalność Temudżyna (ok. 1155-1227 r.)

- a. podporządkował sobie wszystkie plemiona
 - b. przyjął tytuł **Czyngis-chana**
- #### 3. Podboje Czyngis-chana
- a. podbój Ujgurów i Tangutów
 - b. najazdy łupieżcze a następnie podbój Chin
 - c. walki z Połowcami – bitwa nad rzeką Kałką – 1223 r.

II. Imperium mongolskie po śmierci Czyngis-chana

1. Podział państwa przez Czyngis-chana na cztery ułusy
 - a. tytuł Czyngis-chana odziedziczył Ugedej
 - b. w zachodniej części imperium Czyngis-chana utworzono ułus o nazwie **Złota Orda**
2. Po zakończeniu podboju Chin władzę w nich jako cesarz objął wnuk Czyngis-chana - Kubilaj
3. Nieudane próby podboju Japonii (1274 i 1281 r.)
4. Podbój kalifatu bagdadzkiego

III. Podboje mongolskie w Europie

1. Podbój Rusi – 1237-1240

- a. najazd mongolski nastąpił w okresie rozbitcia dzielnicowego Rusi,
- b. rządy w podbitych księstwach w imieniu mongolskich chanów sprawowali książęta ruscy
 - musieli uzyskać od władców mongolskich jarłyk – pisemna zgoda na sprawowanie rządów,
 - byli zobowiązani do zbierania danin od swoich poddanych i przekazywanie ich Tatarom

2. Najazdy na Węgry – 1241-1242 r.

- a. zwycięstwo Mongołów pod dowództwem Batu-chana nad armią węgierską na równinie Mohi
- b. spustoszenie kraju i odwrót wojsk Batu-chana

3. Najazd na Polskę – 1241 r.

- a. zdobycie przez Tatarów Sandomierza,
- b. klęska wojsk małopolskich pod Chmielnikiem i wkroczenie Tatarów do Krakowa,
- c. **klęsk wojsk polskich w bitwie pod Legnicą – 1241 r.**
 - śmierć **Henryka Pobożnego**,
 - spustoszenie kraju i odwrót wojsk mongolskich,
- d. łupieżcze najazdy w 1259 i 1287 r.

IV. Rozpad imperium mongolskiego

1. Ostatnim władcą imperium mongolskiego – **Tamerlan** – Timur Chromy (1336-1405 r.)
 - a. władzę zdobył siłą, usuwając chana Transoksanii,
 - b. podbił Chorezm, Chorosah, Irak, Armenię, Gruzję i Azerbejdżan,
 - c. podbił Indie,
 - d. pokonał wojska tureckie pod Ankarą –1402 r.,
 - e. Timur Chromy jest uznawany za jednego z największych zdobywców w historii,
2. Po śmierci Tamerlana w 1405 r. imperium mongolskie zaczęło się rozpadać.
3. Do upadku imperium mongolskiego przyczyniły się wojny o władzę.